БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 183 (6373)
СЕНТЯБРИИН 16
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Комбайнуудаа бүхы хүсөөрнь ашаглаха

Энэ жэл манай республикын машинно-тракторна станцинууд олон комбайнуудые болон таряа хурьаадаг машинануудые абаһан байна. Тиигэжэ ургаса хуряалгын бүхы хүдэлмэри механизацилагдаһан байха юм.

Түрүү колхозууд болон МТС-үүдэй дүй дүршэл дээрэһээ хараад үзэхэдэ, эдэ бүхы хүсэтэ машинануудые, тэрэшэлэн хуряалгын бусад машинануудые зүбөөр, бүхы хүсөөрнь ашаглажа шадаһан колхозууд таряа хуряалгые эмхитэйгөөр, түргэн темптэйгээр ябуулдаг байна. Иволгын, Зэдын аймагуудай түрүү колхозууд таряа хуряалгые эмхитэй гуримтайгаар ябуулжа, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн байха юм.

Республикын түрүү комбайнернууд таряа хуряалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсон абаһан уялгаяа хэрэг дээрэ бэелүүлнэ. Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд эдэнэр машинануудаа бүрин хүсөөрнь ашаглажа, ажалай үндэр бүтээсэ гаргаһан байна. Окино-Ключевскын МТС-эй түрүү комбайнер Василий Перевалов гэгшэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Мүнөө нүхэр Перевалов 348 гектар таряа хадаа. Манай республикын суута механизатор Михаил Ковалевский абаһан нэрэтэй түрэтэйгөөр мүрысэжэ ябана. Комбайнернуудай республиканска мүрысөө үүсхэгшэ, Суулгын МТС-эй солото комбайнер Михай-Суменков таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо сентябриин 10 болотор 327 гектар таряа хуряагаа. Тэрэшэлэн Саянтуйн МТС-эй нүхэр Мамаевай комбайнова агрегат «8-е Марта» колхозой поли дээрэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Зэдын МТС-эй комбайнернууд Дамба-Доржи Нимбуев, Буда-Базар Цынгуев гэгшэд үдэр бүриин даалгабарие үлүүлэн дүүргэнэ. Зарим үдэрнүүдтэ эдэнэр 20 гектар хүрэтэр таряа хададаг байна. Комбайнуудаа бүхы хүсөөрнь ашаглажа, үндэр бүтээсэ гаргадаг комбайнернууд республикада соо олон.

Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, манай механизаторнуудай техникэ һайнаар шудалһаниинь, үйлэдбэри дээрээ түрүү методуудые хэрэглэдэг мастернар болоһыень харуулна.

Манай республикын колхозууд, машинно-тракторна станцинууд таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын хүдэлмэри эхилһээр үлүүтэй боложо байна. Харин эдэ хүдэлмэринүүдэй ябасые шэнжэлээд үзэхэдэ, тон унжагай байдалаар ябуулагдана. Бүхы комбайнуудаа бүрин хүсөөрнь ашаглажа шадаагүй ябадал хадаа таряа хуряалгын унжагайрһанай нэгэ шалтагааниинь болоно.

Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой поли дээрэ 8 комбайн ябана. Гэбэшье, тэдэнь үндэр бүтээсэтэйгөөр ашаглагданагүй. Зарим комбайнуудынь техническэ шалтагаанаар һаатана. Ехэнхидээ таряа хатааха сушилканууд ба тогууд үсөөнтэй дээрэһээ комбайнуудые зорюута байлгаха ушар эндэ үзэгдэнэ. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Перевалов энэ харюусалгата хүдэлмэридэ һайнаар бэлэдхэжэ, бүхы машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тула оролдоогүй байна. Тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхоз хушалтатай тогуудые болон сушилкануудые бэлэдхээгүй дээрэһээ ороохоёо гуталһан ба комбайнаа нэгэнтэбэшэ зорюута байлгаһан байха юм. Ингэжэ таряа хуряалгые хойшо татажа, гүрэндэ болон колхоздо харша ябадал гаргаһан хүнүүдые хатуугаар хэһээхэ хэрэгтэй.

Мүн Гашейн МТС (директорынь нүхэр Хуторной) комбайнуудаа хүсэдөөр ашагланагүй. Энэ МТС-эй нилээд олон комбайнууд техническэ шалтагаанаар һаатана. Тиихэдэ комбайнда ябаха хүнүүдэй дутамаг дээрэһээ машинануудые һаатуулха ушар болоно. Сталинай нэрэмжэтэ, «Путь Ленина» колхозуудта иимэ баримтанууд үзэгдэнэ. Тиимэһээ комбайнуудайнь бүтээсэ тон бага. Хуряалгын эхилхэһээ хойшо дунда зэргээр нэгэ комбайн 76 гектар таряа хадаһан гү, али үдэр бүри 2,8 гектар хуряаһан байха юм.

Комбайнуудые хүсэдөөр ашаглажа шадаагүй дээрэһээ Хориин, Хэжэнгын ба бусад аймагууд таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгые унжагайруулна. Мүн бусадшье аймагуудта комбайнууд хүсэд ашаглагданагүй.

Таряагаа гээлтэгүйгөөр хуряахын түлөө тэмсэдэггүй баримта үзэгдэнэ. Гашейн МТС-эй комбайнер Гороховский гэгшэ «Путь Ленина» колхозой 25 гектар шэнисые дээгүүр хадаад, богони колосуудыень хуряангүй үлөөһэн байна. Иимэ баримтанууд ондоошье МТС-үүдтэ үзэгдэнэ.

Саг үнгэржэл байна. Таряа хуряалгые бүхы аргаар түргэдхэхэ хэрэгтэй. Машинно-тракторна станцинууд бүхы комбайнуудаа үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглахын тула тэмсэхэ ёһотой. Мүн колхозуудай правленинүүд хадаа комбайнова агрегадуудые һаадгүйгөөр хүдэлмэрүүлхын тула бүхы юумэ бэлдэхэ уялгатай. Комбайнова агрегадуудта ябаһан хүнүүдэй, комбайнернуудай болон колхознигуудай ажалай эмхидхэл һайжаруулжа, таряа хуряалгын ябасые эрид түргэдхэхэ гээшэ МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй шухала зорилго мүн.

МТС-үүдэй, колхозуудай партийна организацинууд, бүхы коммунистнууд хадаа комбайнернууд болон колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, өөһэдынгөө бодото хэрэгээр колхозно таряашадта жэшээ харуулха ёһотой.

Таряа хуряалгые богони болзор соо үнгэргэжэ, гүрэндэ таряа тушаалгые түргэнөөр дүүргэхэ гээшэ бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал батадхахын түлөө тэмсэлдэ эрхим бэлэг болохо байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференци болобо

Оперо ба баледэй театр соо эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференци үсэгэлдэр болобо.

Энэ конференци зарлаха Үүсхэлэй Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр С. Сампилов конференци нээбэ.

Конференциин Хүндэтэ президиумдэ нүхэр Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүд замхашагүй удаан овацяар нэрэгдан һунгагдаба.

«Эб найрамдалые аршалан хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө советскэ арадай тэмсэл» гэһэн илтгэл Үүсхэлгын Комитедэй гэшүүн нүхэр Ц. Галсанов хэбэ.

Илтгэл зүбшэлэн, арадай уранзохёолшо Хоца Намсараев, пединститудэй багша, филологическа наукануудай кандидат Е. Баранникова, республикын главна хирург, медицинскэ наукануудай кандидат Разнаев, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Д. Хандажапова болон бусад үгэ хэлэбэд.

Конференци болбол агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада нэгэн хүн шэнгеэр гараа табихыень уряалан республикын ажалшадта хандаһан резолюци баталан абаа.

Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой республиканска Комитет һунгагдаа.

Тэрэшэлэн конференци болбол эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференцидэ делегадуудые һунгаба.

Конференцидэ хабаадагшад арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинда амаршалгын бэшэгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаа.

Эб найрамдал хамгаалха Бурят-Монголой республиканска Комитедэй гэшүүд ба конференциин делегадууд конференциин түгэсхэл дээрэ Эб найрамдалай Пактда ехэ дэбжэлтэтэйгээр гараа табиба.

ЭБ НАЙРАМДАЛЫЕ СТАХАНОВСКА АЖАЛААРАА БЭХИЖҮҮЛЭЕ!

★★

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл— манай нангин хэрэг

Дэлхэйн шэнэ дайние хэнэй үүдхэжэ байһан тухайда манай советскэ хүнүүдтэ үнинэй эли болонхой. Американо-английска империалистнууд дэлхэйн шэнэ дай һүжэрөөн, бусад оронуудай баялигые тонохые, сүлөөдэ дуратай арад зониие дарлахые һэдэнэ. Теэд, энэнь хэзээшье бүтэхэгүй.

Дэлхэйн арад зон эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байна. Эдэнэртэ дайн хэрэггүй, бүлэг империалистнуудай хэрэгэй түлөө хэншье дайлалдахагүй. Эб найрамдал хэзээдэшье илаха, юуб гэхэдэ тэрээниие советскэ арад, агууехэ Сталин толгойлно.

Манай Эхэ ороной бүхы арадууд эдэбхитэй шударгуу ажалаараа эб найрамдалые хамгаалжа байна. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи конференцидэ хабаадаһан тула, манай ороной арадуудай хүсэл эрмэлзэлгые би һайса мэдэнэб. Конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд эб найрамдалай хэрэгые хамгаалгын шухала байһан тухай, мүн Эхэ оронойммай саашадаа һалбаран мандалгаһаа энэ хэрэгэй дулдыдаха байһан тухай хэлээ һэн. Манай арадууд Стокгольмско Уряада нэгэн һаналаар гараа табиһан байгаа.

Советскэ хүнүүд эб найрамдалай хэрэгые гансахан өөһэдынгөө гар табилгаар бэшэ, мүн үдэр бүриингөө стахановска ажалаар бэхижүүлнэ. Энээниие коммунизмын агууехэ барилганууд, хэдэн миллион советскэ хүнүүдэй үнэн шударгуу ажал гэршэлнэ. Советскэ арадай энэ тэмсэлдэ манай Иволгын сомоной колхознигууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энэ жэлдэ сомоноймнай гурбан колхозууд яһала һайн ургаса хуряагаа. Тиигээд таряа тушаалгаар түрэл гүрэнэйнгөө урдахи уялгые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Мүнөө колхозууднай түсэбһөө гадуур таряа тушаалгые үргэлжэлүүлһөөр.

Ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ манай механизаторнуудай стахановска ажал ехэ туһа хүргөө. Комбайнернууд Доржиев, Дашинимаев, Базаржапов ба бусад үдэр бүхэнэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэнэ. Малшад Лайдапов, Трубчанинов болон бусад ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэнэ.

Манай сомоной колхознигууд Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэхэ зуураа, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табиха гэжэ нэгэн һаналаар шиидэбэ. Энээгээрээ эб найрамдалай агууехэ тугые баригша нүхэр Сталиниие тойрон ниигтаар жагсаһанаа үшөө дахин харуулха байна.

Будацырен Тугутов,
Социалистическэ Ажалай Герой, эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференциин делегат.

Уялгаяа дүүргэжэ байна

Улан-Удын кондитерска фабрикын коллектив Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо жэлэйнгээ түсэбые агууехэ вождиингоо түрэһэн үдэр—декабриин 21 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаһан байгаа.

Хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, тус фабрикын хүдэлмэришэд үндэр бүтээсэтэйгөөр ажаллана. Тэдэнэр августынгаа дээшэлүүлэгдэһэн даалгабарие 113 процент дүүргээд, сентябриин түрүүшын 10 үдэрэй түсэбые нилээд үлүүлбэ.

Тус коллектив 10 хүдэлмэришэдөө таряа хуряалгада туһалалсахаар колхозуудта эльгээһэншье мүртөө, үдэрэйнгөө даалгабарие ходоодоо үлүүлэн дүүргэнэ. Сентябриин 11-нэй үдэрые жэшээ болгон харуулхада, энэ үдэр хүдэлмэришэн бүхэн нормоёо 137-һоо 181 процент хүрэтэр дүүргэһэн байха юм. Августын түсэбые 183 процент дүүргэһэн В. И. Ритунскаягай бригада мүрысэгшэдэй дунда түрүү һуури эзэлжэ ябана. Фабрикын стахановка Кузьмина нормоёо 170 гаран процент дүүргэдэг ба имагтал эрхим шанартай продукци гаргадаг байна.

Бригаднуудай үдэр соогоо хэһэн хүдэлмэриинь дүнгүүд фабрикын показателиин доскада, түрүү бригаданууд ба эрхим стахановецууд хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг.

Бригада бүхэндэ агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр эб найрамдал хамгаалгын ба бусадшье шухала асуудалнуудаар үдэр бүри хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ зуураа, практическа хүдэлмэриин амжалтанууд ба дутагдалнууд тухай хэлэжэ үгэдэг байха юм. Агитаторнууд Шарапова, Чепизубова гэгшэд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэд.

Н. Бадмаева.

Найдабарииень харюулхаб

Бидэнэр, советскэ хүнүүд ажана амгалан зохёон байгуулхы ажалхэжэ байнабди. Манай хүдэлмэриин далайса айхабтар ехэ. Бидэнэр өөрынгөө Эхэ орон соо коммунизм байгуулжа байнабди.

Тиихэдэ, американо-английска империалистнууд шэнэ дай үүдхэжэ байна. Эб найрамдалай тала баригшадай асари ехэ хүсэндэ эдэ нохосуудай заатагүй дарагдахань лабтай.

Манай паровозно депогой коллектив болбол эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференциин делегадаар намайе һунгажа, ехэ найдабари үзүүлээ. Энээниие стахановска ажалаараа харюулхаб. Эгсэ 51 жэл соо хүсэтэ локомотив жолоодожо ябанаб. Мүнөө минии жолоодожо ябаһан СУ сериин № 20591 паровоз капитальна заһабаригүйгөөр 1750 мянган километр хүрэтэр гүйгөөд байна. Үшөөшье гүйхэ байха. Тиихэдэ, гансахан үнгэрэгшэ август һара соо 8 тонно үнэтэ түлишэ арбилааб.

Семён Асеев, депогой машинист, республиканска конференциин делегат.

Республиканска Хүндэлэлэй Доска

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомуудай ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаһан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ:

СТАЛИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Б. М. ЦЫРЕНОВ**, партийна организациинь секретарь **Б. У. САМБУЕВ**).

ЛЕНИНЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **В. В. ТАРАСКИН**, партийна организациинь секретарь **Ц. Б. ГАТАПОВ**).

КИРОВЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **К. А. МОЛЧАНОВ**, партийна организациинь секретарь **Г. Д. МОЛЧАНОВ**).

ЗАИГРАЙН АЙМАГ:

ЭНГЕЛЬСЫН нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Г. Ц. БАЗАРОВ**, партийна организациинь секретарь **Ц. Х. БАТУЕВА**).

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ:

«АВАНГАРД» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **М. Р. ЩЕРБАКОВ**, партийна организациинь секретарь **М. И. ДОБРЫНИН**).

Горсдуудай ба аймцентрнүүдэй ажалшад колхозуудта туһална

Улан-Удын бурят дунда һургуулиин 7-10 классуудай 115 һурагшад Тарбагатайн аймагай колхозуудта туһалба.

Тэдэнэрэй 40 хүниинь «Красный партизан» колхоздо 130 центнер үбһэ гараар тармажа һүрилөө. Бусад һурагшадынь «Гигант» колхоздо хүдэлмэрилжэ, 10 гектар талмайн хартаабха һайн шанартайгаар малтаһан байна.

С. Ангабаев.

***

Бурмонкоопсоюзай коллективэй 33 гэшүүд Иволгын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо ошожо, таряа сохилсоһон ба хартаабха малталсаһан байна.

Тэдэнэр үдэрэйнгөө нормонуудые 115—125 процент дүүргээ. Эндэ нүхэд Гончаров, Артемова, Михайлова, Шапин ба бусад һайнаар хүдэлмэрилөө.

Д. Колмаков.

***

Хэжэнгын дунда һургуулиин һурагшад Сталинай нэрэмжэтэ хүршэ колхоздоо зэрлиг үбһэнэй (волосинецэй) 75 килограмм үрһэ суглуулжа үгэхэ гэһэн уялгаяа дүүргэжэ эхилээ. Тус һургуулиин 25 комсомолецууд ахалагша пионервожата Е. Атутова, комсомольско организациин секретарь нүхэр Э. Тыхеева гэгшэдэй хүтэлбэри доро воскресник үнгэргэжэ, хүн бүхэниинь 100—150 грамм үрһэ суглуулба.

Мүн 8 — 10 классай һурагшад тэрэ колхоздоо таряа сэбэрлэлсэһэн ба хатаалсаһан байна.

Б. Доржиев.

***

Бага Куналейн сомоной (Бичура) хүдэлмэришэд, албахаагшад, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд, дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо таряа хуряалга, ороохо сэбэрлэлгэ ба машинануудта таряа тээлгэдэ эдэбхитэйгээр туһалалсаа.

Ф. Степанов.

Шпала хюрөөдэгшэдэй мүрысөөн

«Бурмонголлес» трестын шпало заводуудай коллективүүдэй гэшүүд август һарынгаа түсэбые холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар элэ амжалтануудые туйлажа шадаа.

Сэлэнгын шпалозаводой коллектив август һарынгаа түсэб 120 процент дүүргээ. Тиихэдэ, Онохойн лесокомбинадайхид август һарынгаа программые 8 процент үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн Байкальска леспромхозойхид шпала хюрөөдэгшэдһөө гээгдэнэгүй. Тэдэнэр модо шэрэхэ август һарынгаа даалгабарие 134 процент дүүргэһэн байха юм.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниие Советскэ Союз дотор үнгэргэхэ тухай Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй резолюцида харюу болгон сентябрь һара соо бүри һайнаар, үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилхын тулада, тус коллективүүдэй гэшүүд мүнөө барандаа эб найрамдалай вахтада жагсанхай.

А. Дейнеко.

★ Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференциин делегадууд ★

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (Зүүн гарһаа) 1. Социалистическэ Ажалай Герой **Киселёв С. К.**—Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой тарланажалай бригадын бригадир, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат. 2. **Сибиданова М. И.**— Гүрэнэй типографиин стахановка, ном хабтаһалагша. 3. **Очиров Р. О.**—Сэлэнгын аймагай Загастайн дунда һургуулиин багша, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат. 4. Социалистическэ Ажалай Герой **Тугутов Б. Т.** — Иволгын аймагай Иволгын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

СТАЛИНСКА „БРДЗОЛА“

«Месаме-даси» гэжэ грузинска социал-демократическа түрүүшын организациин революционно үсөөнхид хадаа И. В. Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, оппортунистическэ олонхидто эсэргүү хатуу шанга тэмсэл 1898 онһоо хэжэ эхилээ һэн. Үшөө тиихэ үедэ нүхэр Сталин революционно марксизмые пропагандалхын ба «Месаме-дасиин» оппортунистическэ олонхидто эсэргүү тэмсэл хэхын тулада революционно легальнабэшэ газетэ байгуулха шухала гэжэ һургадаг байгаа. Тиин, табин жэлэй саада тээ, 1901 оной сентябрьда «Брдзола» («Тэмсэл») гэжэ газетын түрүүшын номер хэблэгдэн гараһан байна. Энэ хадаа грузинска революционно демократуудай түрүүшын легальнабэшэ газетэ байгаа. «Брдзола» газетые нүхэр Сталин бии болгоһон, идейнэ талаарнь хүтэлбэрилдэг байһан юм. «Брдзола» болбол ленинскэ идеянүүдые үнэн сэхээр хамгаалдаг ба хүгжөөн нэбтэрүүлдэг байгаа.

«Закавказьедахи пролетариадай революционно тэмсэл бүхэроссийска хүдэлмэришэн ангиин революционно тэмсэл хоёрой таһаршагүй холбоо барисаае бүри бэхижүүлхэ зуураа, «Брдзола» гэжэ газетэ хадаа өөрыгөө бүхэроссийска социал-демократическа хүдэлөөнэй нютагай орган гэжэ тоолодог байгаа» (Л. П. Берия).

«Брдзолын» нэгэдэхи номерто иигэжэ бэшэгдэһэн байна: «...Грузинска социал-демократическа хүдэлөөн хадаа амгараа, тусгаар программатай гансал грузинска хүдэлмэришэдэй хүдэлөөн бэшэ. Тэрэ хадаа российскэ бүхы хүдэлөөнтэй нигта барисаатай, тиимэ болохолоороо, российска социал-демократическа партида мэдэлээ үгэнэ. Тиимэһээ грузинска социал-демократическа газетэ имагтал нютагайнь орган байха зэргэтэй...» (мүн тэндэ).

«Брдзолын» хэблэгдэн гаргагдаһан ябадал угаа ехэ түүхэтэ удхашанартай событи байһан юм. Газетэ болбол ленинско-искровскэ идеянүүдые нэбтэрүүлдэг, революционно марксистска парти байгуулхын түлөө тэмсэдэг байгаа. Ленинскэ «Искра» мэтэ, «Брдзола» хадаа революционно тэмсэлэй зорилгонуудые табидаг һэн. Революционно теори практика хоёр хоорондоо нигта холбоотой байха ёһотой гэжэ тус газетэ онсолон тэмдэглэдэг байһан юм.

«Брдзолын» түрүүшын номерой «Редакциһаа» гэһэн статьяе (1901 оной сентябрь) нүхэр Сталин бэшэһэн байна. Газетын зорилгонуудые тодорхойлхо зуураа, нүхэр Сталин иигэжэ бэшээ һэн: «Грузинска социал-демократическа газетэ хадаа хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй холбоотой бүхы асуудалнуудта тодорхой харюу үгэхэ, принципиальна асуудалнуудые тайлбарилха, тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин үүргые теоретическэ тайлбарилан ойлгуулха ба хүдэлмэришэдтэ тохёолдодог үзэгдэл бүхэниие научна социализмын гэрэлээр гэрэлтүүлхэ ёһотой» (Зохёолнууд, том 1, нюур 8—9).

Урдаа табигдаһан зорилгонуудые «Брдзола» газетэ нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлһэн байна. Энэ газетэ болбол хүдэлмэришэн ангиин ажабайдалда хамаатай асуудалнуудта эли тодо харюунуудые үгэдэг байгаа. Тус газетэдэ толилогдоһон бүхы статьянууд оппортунизмтай эбсэшэгүй, гүнзэгы партийна шэнжэтэй байдаг һэн.

«Брдзолын» удаадахи 2—3 дахи номернуудта (1901-оной ноябрь—декабрь) «Россин социал-демократическа хүдэлмэришэнэй парти ба тэрэнэй ойрын зорилгонууд» гэһэн нүхэр Сталинай шухала статья хэблэгдээ һэн. Энэ статья соогоо нүхэр Сталин научна социализмые хүдэлмэришэнэй зүндөө үүдхэгдэһэн хүдэлөөнтэй нэгэдхэхэ шухала байһые онсолон тэмдэглэжэ, демократическа сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргые заагаад, пролетариадай бэеэ даанхай политическэ парти эмхидхэхэ зорилго табиһан байна.

Хүдэлмэришэдые революционно тэмсэлһээ һамааруулха зорилготой байһан оппортунистнуудай тактикые «Брдзола» хайра гамгүйгөөр элишэлэн шүүмжэлдэг, хаанта засагта эсэргүү нээмэл политическэ тэмсэл эмхидхэхыень хүдэлмэришэдые уряалдаг һэн. Россин хүдэлмэришэн ангиин политическэ ажабайдалай ехэ ехэ бүхы событинууд тухайда тэрэ газетэдэ бэшэдэг байгаа. Хаанта засагые пролетариат имагтал таряашадтай хамтадаа илажа шадаха гэһэн Ленинэй заабариие «Брдзола» пропагандалдаг байгаа. Хүдэлмэришэнэй тэмсэлые Грузиин таряашад эдэбхитэйгээр дэмжэдэг һэм.

Мүн эсэрнүүдэй террористическэ тактика тус газетын хуудаһанууд дээрэ эрид шүүмжэлэгдэдэг байгаа.

Тэмсэжэ байһан грузинска болон ородой хүдэлмэришэдые холбоо барисаатай болгохо ба нэгэдүүлхэ гэһэн шухала зорилгые «Брдзола» Закавказьеда бэелүүлдэг һэн. Энэ газетэ болбол хүдэлмэришэн, таряашаниие интернационализмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлдэг һэн.

Бакинска подпольно типографи манай партиин түүхэдэ угаа ехэ удхашанартай. «Брдзола» газетэ мүн нүхэр Сталинай ба тэрэнэй ойрын соратнигуудай бэшэһэн прокламацинууд тэндэ хэблэгдэн гаргагдадаг байһан юм. Мүн тус типографи хадаа хилын саана хэблэгдэн гаргагдадаг ленинскэ «Искрын» номернуудые олон болгожо хэблэдэг байгаа.

«Брдзола» газетэ болбол закавказска революционно социал-демократическа организацинуудые бэхижүүлхэ, хүдэлмэришэн ангиин единэ, шэнэ түхэлэй парти байгуулха, 1905 оной революци бэлэдхэхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ бэелүүлһэн байха юм. «Брдзола» болбол ленинскэ «Искрада» адли коллективнэ пропагандист, агитатор ба эмхидхэгшэ мүн байгаа.

В. Ананьин.

ТАРЯА ХУРЯАЛГА, ТУШААЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТ

Курумканай аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушаалгынгаа жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур тушааж байна. Таряа тушаалгынгаа түсэбые колхоз дотороо эгээн түрүүн дүүргэһэн Социалистическа Ажалай Герой И. М. Терентьевэй хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригада бусадһаа һайнаар ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус бригадын гэшүүд П. Зверков, В. Залуцкий гэгшэд «Заготзерногой» пунктда таряа ябуулхын урда тээ замай хуудаһа бэшэжэ байна.

Д. Носовой фото.

Гашейн МТС яахадаа гээгдэнэб?

Гашейн МТС-эй комбайнууд таряа хуряалгаяа эхилһэнһээ хойшо һара шахуу болобо. Тус МТС-эй түрүү комбайнернууд абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Комбайнернууд Ф. Вдовин, Ф. Никонов, К. Носков, А. Иванов, Ф. Матвеев гэгшэд тус бүридөө 150—240 гектар таряа хуряагаа. 600 гектар хуряаха уялга абаһан комбайнер Ф. Вдовин «С-4» комбайнаар «Коммунизм» колхозой поли дээрэ 240 гектар таряа эрхим шанартайгаар хуряагаад, уялгаяа хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна.

Гэбэшье, тус МТС-эй 55 комбайнууд бултадаа жэгдэ һайнаар хүдэлмэрилдэггүй. Олонхи комбайнууд ургаса хуряалгын эхилһэн сагһаа хойшо муугаар хүдэлмэрилнэ. Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхөөр ерэһэн Михаил Погодиной комбайн сентябриин 7 болотор миил 3 гектар таряа хуряагаа. Мүн комбайнернууд Очир Намбаров, Трофим Власов гэгшэд «Үнэн» ба «Коммунизм» колхозуудай полинууд дээрэ тэнгэриин үдэр бүри миил хэбтэжэ байнад. Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө оролдохын орондо комбайнер Трофим Власов оһол назагай, залхуу ябадал гаргадаг байна. Власовай залхуу тулюур дээрэһээ машинань хододоо эбдэрдэг.

Гадна, «Коммунизм» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхөөр ерэһэн комбайнер Владимир Венедиктов хэтэрхэдээ комбайнаа хаяжархёод, һамар сохихоёо хүбшэ зайжа арилһан байха юм. Тиихэдэ ажалаа хаяад зайгуултажа ябагшадта МТС-эй дирекци ямаршье хэмжээ эбанагүй.

Тус МТС-эй комбайнуудай муугаар хүдэлмэрилжэ байһан үшөө нэгэ шалтагаан гэхэдэ, МТС колхозууд хоёрой хоорондо баталагдаһан договор муугаар сахигдана ба дүүргэгдэнэ. Тус МТС-эй харьяата олонхи колхозууд комбайнова агрегадуудта ябаха хүнүүдээ бүридхэнэгүй. Тэрэнһээ боложо, олохон комбайнууд заримдаа 2—3 часаар һаатадаг байха юм. Жэшээнь, Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Харитон Ивановой жолоододог «С—4» комбайнай агрегадта хүдэлмэрилхэ хүнүүдые колхозой правлениин табяагүй дээрэһээ сентябриин 6-да бүхэли үдэр соо миин байгаа. Тэрэшэлэн Октябриин сомоной «Путь Ленина» колхозой Түгнын полинууд дээрэ тус МТС-эй Татьяна Гороховская, Елена Фефелева гэгшэдэй комбайнууд туһалбариин хүнүүдгүй дээрэһээ һүүлшын хэдэн үдэрнүүдтэ миин байгаа. Эдэ комбайнуудые дүүрэн хүсөөрнь ашаглахын түлөө МТС-эй дирекцишье, колхозой правленишье (түрүүлэгшэнь Т. И. Соколов) зохихо хэмжээ абанагүй.

Мүн хүдэлмэриин шанарые тус МТС-эй олохон комбайнернууд муугаар сахина. Комбайнер Гороховский «Путь Ленина» колхозой шэниисын 25 гектар талмайн ургасые үндэрөөр хадажа, богони шэлбэтэй колосуудыень хадангүй үлөөжэрхёо. Мүн иимэрхүү баримтанууд МТС-эй олохон комбайнернуудай зүгһөө үзэгдэнэ.

МТС-эй дирекци (директорынь В. Хуторной) комбайнова паркые оперативнаар хүтэлбэрилхэ ябадал хангажа шадаагүй дээрэһээ договорнуудай ёһоор харьяата колхозуудайнгаа 8000 гектар таряа хуряахын орондо сентябриин 10 болотор миил 4197 гектар хуряаһан байха юм.

Эдэ бүхы шалтагаанһаа Гашейн МТС ургаса хуряалгые ехээр унжагайруулжа, тон ехэ гээгдэлтэйгээр хүдэлмэрилнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Б. Дымбрылов, «Б. М. үнэнэй» корреспондент.

Механизированнэ ток дээрэ

Бичурын аймагай Гушадай с... моной Калининай нэрэмжэтэ ... модхогдоһон колхозой Судэгэ... жэ таряанай участогта энэ ... механизированнэ ток шэнээр ... ригдаба.

Тэндэ «ВИМ» ба зернопульт... жэ таряа сэбэрлэдэг механизир... ваннэ машинанууд үдэр һүни... хүдэлмэрилнэ. Энэ механизиров... нэ ток колхозой правлениин ... шүүн, коммунист Иосиф А... насьевич Ткачевто даалгагда... Энэ нүхэр өөрынгөө уялгата ... лые эрхим һайнаар эмхид... сүүдхэ соогоо хори-хорин хүд... мэришэдтэй хоёр халаанай хүд... мэриие толгойлно. Мүн энд... ран сушилка хүдэлмэрилдэг... таша гэжэ участогта 400 квад... на метр талмайтай наран ... сушилка баригдаба. Энэ суши... цементированнэ полтой юм. Ме... низированнэ тогтохи механиз... ваннэ сушилка час соо тонно... хад таряа хатаана, зернопуль... 600 центнер таряа сэбэрлэнэ.

Ю. Дагба...

Комбайнёрнуудай эршэтэ ажал

Хоринн аймагай Үдын сомо... Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ... ли дээрэ хүдэлмэрилдэг Үд... МТС-эй комбайнернууд Д. Н... буев, Б. Цынгуев гэгшэд ... лайнгаа бүтээсые үдэр бүр... дээшэлүүлжэ, үндэр бүтээсэ ... лана.

Комбайнер Нимбуев түрүүшын... гээ жэл комбайн жолоодожо ... башье, үдэрэйнгөө даалгаба... хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. За... үдэрнүүдтэ нүхэр Нимбуев 18... гектар хүрэтэр хададаг. Энэ ... жалта яагаад туйлааб гэхэдэ, ... шинадаа техническэ харууһа ... наар хэдэг юм. Тэрэшэлэн нү... Цынгуев үдэрэйнгөө нормо ... процент дүүргэжэ ябана.

Ц. Доржи...

Минай Суменковой амжалта

Суулгын МТС-эй суута комб... нер М. П. Суменков Занди... сомоной Кировэй нэрэмжэтэ ... хозой поли дээрэ хүдэлмэри... зуураа, ажалай үндэр бүт... туйлана.

Энэ жэлэй ургаса хуряал... сезон соо «Сталинец—6» комб... наар мянган гектар таряа ху... ха уялга абаад, нүхэр Суме... энээнээ бэелүүлжэ байна. Мү... 327 гектар таряа эрхим ша... тайгаар хуряагаа.

Октябриин урда тээхи мүрысөө бүри үргэдхэе

Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ойе эрхим бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн Улан-Удэ городой бүлэг предприятинуудай хандалгын һараһанһаа хойшо нэгэ һара үлүүтэй саг үнгэрөө. Тиин, энэ патриотическа үүсхэлые республикын промышленна, транспортна предприятинуудай болон барилгын организацинуудай коллективүүд халуунаар дэмжэжэ, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ барандаа ороһон байна.

Манай советскэ хүнүүд хадаа социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, ажалай амжалтануудаар революционно һайндэрэй ойе угтадаг заншалтай юм. Коммунизмын агуухэ барилгануудые бодхоожо байһан советскэ хүнүүд социалистическэ мүрысөөндэ барандаа оролсон, эрхим бэлэг Эхэ орондоо барихые эрмэлзэн хүдэлмэрилнэ.

Бүри 34 жэлэй саада тээ капиталистическэ дарлалтаһаа мултараад, мүнөө өөртөө, арадай туһада хүдэлмэрилжэ байдаг манай советскэ хүнүүд социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэдээ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлан, Эхэ оронойнгоо экономическа ба сэрэгэй хүсэ шадалые бүхэжүүлхые хүсэнэ.

Энэ мүрысөөндэ ороһон Байкалгосрыбтрестын загаһашад үгэлөө хүрэжэ эхилээ. Тэдэнэр загаһа бариха үнгэрэгшэ 7 һарынгаа түсэбые 17,3 процент хүрэтэр үлүүлээ. Мүн Галуута-Нуурай шахтёрнууд үйлэдбэриингөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай коллектив загаһа бариха гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 2,7 процентээр, консервэ үйлэдбэрилхэ түсэбөө 5,6 процентээр үлүүлһэн байна. Тиихэдэ, Галуута-Нуурай загаһашад мүн лэ амжалтатайгаар ажаллана.

Тэрэшэлэн республикын бусад олон предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэнэ. Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй ябаса дундуур стахановецуудай тоо үдэр бүри олошоржо байна. Эдэнэр механизмуудай хүсые дүүрэнээр ашаглан, амжалтануудые туйлана.

Жэшээлхэдэ, техникые дүүрэн хүсөөрнь ашагладаг «Металлоширпотреб» заводой токарь нүхэр Сыромятников үнгэрэгшэ 6 һара соо нэгэ жэлэй нормо дүүргэһэн байна. Тиихэдэ, Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой эрхим кузнец нүхэр Фёдоров гэгшэ үнгэрһэн 6 һара соо 16 һарын нормо дүүргэжэ, эрхим показатель туйлаба. Моторо-заһабарилгын заводой слесарь нүхэр Дудко гэгшэ үдэрэйнгөө даалгабариие 200—250 процент хүрэтэр дүүргэдэг болоо. Иимэ жэшээнүүд бусадшье предприятинуудта яһала олон бии. Энэ амжалта хайшан гэжэ туйланаб гэхэдэ, тэдэнэр түрүүшүүлэй дүй дүршэлые халан абадаг байна. Тиимэһээ, завод, фабрика, шахтануудта, деподо болон леспромхозуудта түрүү хүнүүдэй дүй дүршэл халан абадаг һургуулинуудые эмхидхэхэ хэрэг угаа шухала удхашанартай болоно.

Тиибэшье, социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо абаһан уялгануудаа үшөөл хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байдаг предприятинуудай коллективүүд маһайда бии. Зарим предприятинуудта хүсэтэ техникэ дүүрэнээр ашаглаха ябадал хангалтагүй байһан зандаа. Тиимэһээ, үдэрэйнгөө ба һарынгаа даалгабаринуудые таһалдуулха ябадал үзэгдэнэ.

«Бурмонголлес» трестын предприятинууд үнгэрһэн һаранууд соо ехэхэн тооной барилгын модо арадай ажахыда дутуу үгөөд байна, мүнөөшье муугаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ предприятинууд хүсэтэ механизмуудаа дүүрэн ашаглана-гүй. Модо бэлэдхэлдэ шиидхэхы һуури эзэлдэг Хандагатайн, Хоринн, Курбын, Баруун-Тарбагатайн ба бусад хэдэн леспромхозууд һүүлэй мэдээгээр модо бэлэдхэхэ квартальна түсэбөө миил 30 процент дүүргээд байха юм.

Эдэ тоо баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, «Бурмонголлес» трестын модо бэлэдхэлэй предприятинуудай ажахын, партийна ба профсоюзна организацинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн даалгабаринуудые саг сооњ, эрхим шанартайгаар дүүргэхэ уялга ба харюусалгаяа үшөөл ойлгоодүй зандаа байһаниинь элеэр харагдана.

Гүрэнэй түсэб дүүргэлгэ—хуули мүн гэжэ ойлгохо саг болоо. Предприяти бүхэнэй коллектив өөһэдтөө үгтэһэн үйлэдбэриин түсэбые тогтоогдоһон саг сооњ дүүргэхын түлөө тэмсэхэ үүргэтэй. Гүрэнэй үгэһэн даалгабариие дүүргэдэггүй ябадалтай эрид тэмсэхэ гээшэ советскэ патриот бүхэнэй арюун уялга мүн.

Мүнөө манай республикын промышленна предприятинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй гол шухала зорилгонь юуб гэбэл, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ орожо абаһан уялгануудаа заатагүй, саг болзор сооњ дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ябадал болоно. Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаа коллектив бүхэн, хүдэлмэришэн бүхэн дүүргэхэ уялгатай.

Промышленностиин түрүү хүнүүдэй үүсхэлээр техникые дүүрэнээр ашаглаха, бүтээн гаргаһан продукциин үнэые химдаруулха, мүнгэн зөөри, материалнуудые, түлишэ болон электроэнерги ехээр алмаха гэһэн патриотическа хүдэлөөн Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн соогуур дэлгэржэ эхилээ.

ВЦСПС-эй һаяшаг болоһон VI пленум хадаа профсоюзна организацинуудай зүгһөө социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилгые һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, энэ шухала хэрэгтэ ёһо тэдыгээр ба албан хойрогоор хандадаг ябадалнууд үшөө бии зандаа гэжэ тон зүбөөр тэмдэглэбэ. Иимэ баримтанууд манай республикын предприятинуудта бии. Жэшээнь, Онохойн лесокомбинадта социалистическэ мүрысөөнэй уялгануудай дүүргэлтые хэншье шалгадаггүй байха юм. Тэндэ социалистическэ мүрысөөндэ хэн түрүүлнэб, хэн гээгдэнэб гэжэ мэдэхэгүй байна.

Эгээл иимэһээ тус комбинат модо ашаалалгаар гээгдэжэ ябаһан предприяти гэжэ тоологдоно. Зарим түрүү предприятинуудай гэшүүд бүхы коллективээрээ стахановска гэһэн нэрэзэргэдэ хүрэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Коллективээрээ стахановска болохо ябадалые имагтал түрүүшүүлэй зэргэдэ бултадаа орожо туйлаха байнабди.

Зүгөөр нютагай промышленностиин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ условиие мүнөө хүрэтэр ойлгодоггүй байха юм.

Тус системын предприятинуудта үнэн сэхээр ажаллажа, стахановец гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүрэгшэд олон бии. Гэбэшье, хайша хэрэгээр ажаллан, нормоёо һараһаа һарада, жэлһээ жэлдэ дүүргэдэггүй хүнүүд мүн лэ олон байха юм. Энээниие дары болюулха ёһотойбди. Агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри шангадхаха, мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ агитатор бүхэнэй, коммунист бүхэнэй шухала зорилго болоно.

Социалистическэ мүрысөөнэй шухала зүйлынь юуб гэхэдэ, даалгабаряа тоогой талаарнь дүүргэхэһээ гадна, мүн шанарай талаарнь шухалашалан дүүргэхэ ёһотойбди. Мүнөө Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй улам хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байхада, энээнтэй дашарамдуулан арад зоной үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхиин ургажа байхада, партийна, советскэ, профсоюзна ба ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ эдэбхиие толгойлон, зүб замаар хүтэлбэрилхэ үүргэтэй.

1951 оной арадай ажахын программые болзорһоонь урид, Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэлгэдэ олониитэ ажалшадай үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхиин ургалтые зорюулха—хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй мүнөөдэрэй арюун уялга болоно.

Мүнөө Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороод байгшад үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхэ гэжэ тэмсэхэһээ гадна, мүн предприяти, цех бүхэнэй үбэлэй условидо зунай үедэ шэнгеэр хүдэлмэрилхэ ябадалые туйлахын түлөө тэмсэнэд.

Партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд болбол социалистическэ мүрысөөе үдэр бүри, һайнаар хүтэлбэрилжэ, мүрысөөндэ хабаадагша бүхэнэй абаһан уялгаяа гансахан тоогой талаар бэшэ, харин шанарай талаар дүүргэлгэдэ хабаадуу... үүргэтэй. Социалистическэ мү... сөөндэ ороод, творческо али ... үүсхэл гаргаһан ябадалые ... дары дэмжэн абаха шухала.

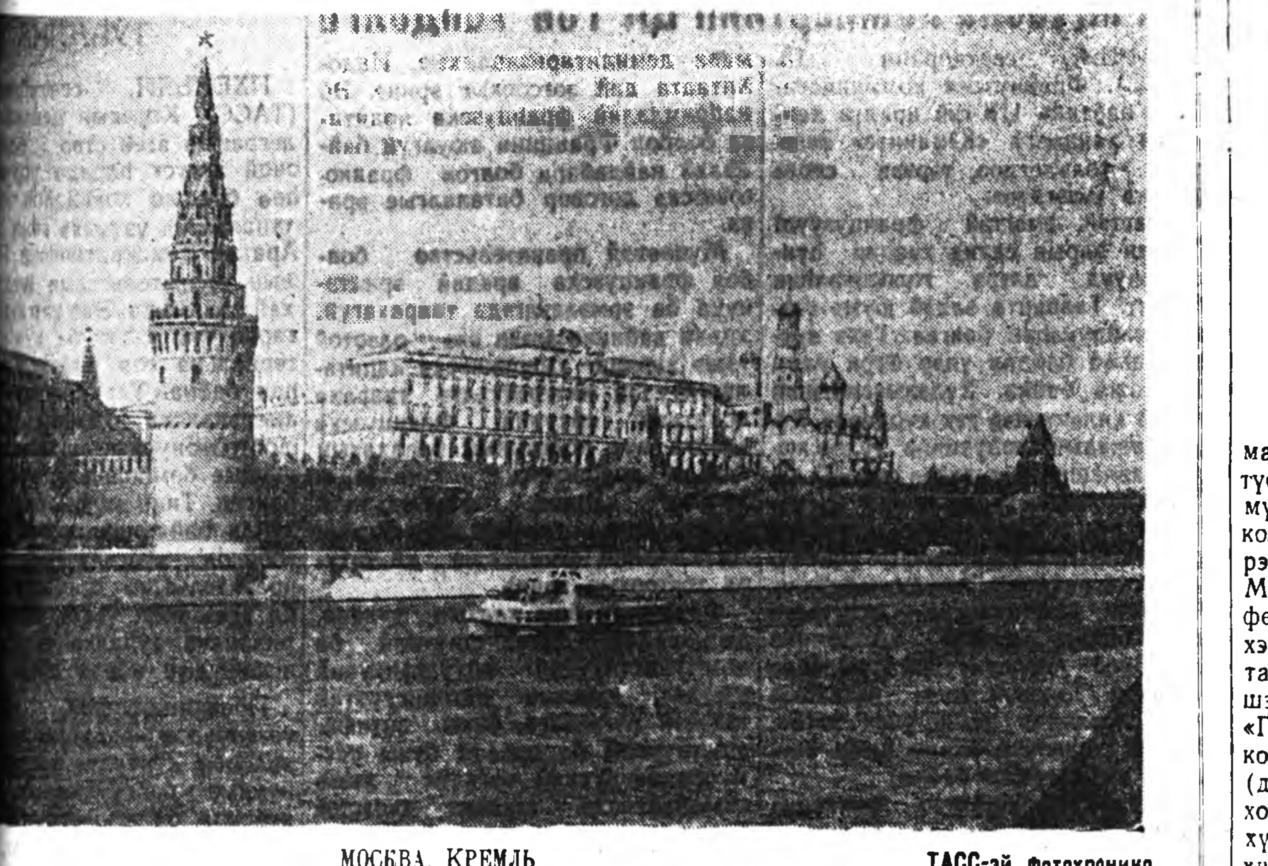
Стахановецуудай тоо үдэр бү... олошорно. Ленин—Сталинай ... тяар хүмүүжүүлэгдэһэн сове... хүнүүд коммунизмын агууехэ ... рилгануудые омогтойгоор бар... байна. Тиин, тэдэнэр бүхы дэл... дээрэ бата бэхи эб найрамда... түлөө тэмсэнэд. Манай сове... хүнүүд эб найрамдалда бя... мунизм байгуулгада хамаг ... хүсэ шадалаа үгэжэ байна.

Энэ оной августын 28-да бо... һон Эб найрамдал хамгаалха ... ветскэ Комитедэй пленум бо... Агуухэ табан гүрэнэй хоор... Эб найрамдалай Пакт баталу... тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлх... Соведэй Ханлалгада гар таб... кампани СССР дотор үнгэр... гэһэн шухала резолюци б... лаа. Үни удаан сагай эб ... рамдалые бүхы дэлхэй дээрэ ... гаалха зорилготойгоор батал... һан энэ резолюциие советскэ ... хүнүүд бүримэһэн һайшаана...

Бүхы дэлхэй дээрэ эб най... далай туг болсгшо Ленин... Сталинай партяар хүмүүжүү... һэн советскэ хүнүүд тус Ханд... да нэгэн хүн шэнги эмхит... гараа бултадаа табижа, шэнэ... үүдхэгшэдтэ шанга сохилто... хэнь лабтай.

Өөрынгөө Эхэ орон соо ком... низмын барилга хэжэ байһа... дэ советскэ хүнүүд Октяб... урда тээхи социалистическэ ... рысөөе бүри үргэнөөр д... рүүлжэ, Агуухэ һайндэрые ажа... амжалтануудаар угтахамнай ... тай.

С. Телешков, ВКП(б)... обкомой промышленно... таһагые даагшын ор...

МОСКВА, КРЕМЛЬ. ТАСС-эй фотохроника.

Эб найрамдалда зорюулагдаһан зохёолнууд тухай

...йрамдалай түлөө агууехэ ...й хүсэн хадаа дайн сэрэг ...эй хара хүсэнһөөнь, тэ... хорото шунахай заналта... ...эн олон хубяар үлүү ехэ ...най гал шатаагшад хадаа ...хүн түрэлтэнэй аюулта дай... мүн. Англо-американска ...д империалистическэ шэнэ ...шатааха, түүхэдэ үшөө ...уй муухай гэмтэ хэрэгүү... ...дэхэ зорилгоор ажалшан ...эргүү хорото ябуулганууд... Корея соо хэн үхэл зо... ...сараа б? Энэнэй түлөө ...бандит зэмэтэйб? Трумэн, ...мэтын хара алууршадай ...харгы, шунахай ябадал ...хүн бүхэн мэдэнэ.

...дэлхэйн арадуудай хэлэн ...дээрэ аянгын абяан шэнги ...ээр хэлэгдэдэг «Эб най... гэһэн агууехэ үгэ болбол ...хүн түрэлтэнэй хүсэн түгэс ...алдарта тугынь болон... ...үгэтэй арадууд өөһэдын... ...ылые, илалтые, жаргалые ...

...найрамдалые хүлеэгээд ...бди. Эб найрамдалые ге... ...тэмсэлээр, дэлхэйн түрүү ...булад мэтэ хатуу жаг... ...олониитын хүсэтэ тэмсэ... ...жабхаланта илалтаар, ...аагшадта хатуу сохилто ...туйлахабди, — гэжэ эб ...лай түлөө тэмсэгшэ хэ... ...миллион хүнүүд эрид ...мэдүүлнэд. Эдэ дайшал... ...үүд соо эб найрамдалай ...мсэлэй илагдашагүй хүсэ... ...аха хизааргүй үргэн да... ...илалтаһаа илалтада абаа... ...тынь харагдана. Дайн сэ... ...эб найрамдал хэзээдэшье ...

...йрамдалай түлөө ябуулаг... ...гаа гүн ехэ тэмсэлэй зо... ...гша хүсэниинь, мүнхэ ...гайхамшагта ехэ нара... Советскэ Союз мүн. Дэл... ...үү хүн түрэлтэнэй агууехэ ...нүхэр И. В. Сталин тол... ...ударидана. Иимэһээ «Эб ...лай бата бэхи хэрэм бо... Советскэ Союз, тэрэнэй ара... ...бүхэдэлхэйн ажалшадай ...нүхэр И. В. Сталин манда... ...олтой!» гэһэн нангин уряа ...гүй сууряатана.

...измын гэрэлтэ ордонние ..., Эхэ оронойнгоо баялиг... ...өө үдэртэ ехэдхэжэ, ...эрдэм ухаанай, культурын ...бари дээрэ асари ехэ ...илалтануудые туйлажа ...советскэ арадууд эб най... ...түлөө тэмсэлдэ нэгэ хүн ...жагсанхай. «Бидэнэртэ ...хэрэггүй. Бидэнэртэ эб ...лта байдал хэрэгтэй» гэ... ...низмын гэрэлтэ орьёл ...үрэн этигэлтэйгээр зори... ...ескэ хүнүүд шууд сэхэ ...

...арадуудай ехэ бүлэ соо ...айбанаар хүгжэжэ бай... ...-монгол арад болбол эб ...лай түлөө тэмсэл соо, ...байгуулгын хэрэгүүд ...гөө оруулалтые омогтой... ...арана. Бурят-Монголой ...шод түрэл арадтаяа ...эб найрамдалай түлөө ...оролсожо өөһэдынгөө ...үгэнүүдээр сохин, дай ...бузар аашануудые ...тэдэнэргэ дураа гута... ...үрхэһэн дайшалхы зо... ...бэшэнэд. Манай лите... ...зохёолнууд соонь эб ...түлөө тэмсэлдэ ...амгалан сагай ажалда

зоригжуулһан, Эхэ ороноо үргэн магтаһан, эсэгэ Сталинаа юрөөн дуулаһан дүлэтэ үгэнүүд олон.

Бурят-Монголой советскэ литературада эхи табигша, республикын ахамад уранзохёолшо Хоца Намсараевай бэлигтэ зохёолнуудынь манай уншагшадта эли. Эб найрамдалта байдалые һайхашааһан, тэрэнэй гүн ехые, тэрэнэй түлөө арадай яажа тэмсэдэгые элирхэйлһэн, үүсхэн зохёогшо амгалан ажалай геройнуудые—советскэ хүнүүдые харуулһан удха түгэс хуудаһанууд нүхэр Намсараевай зохёолнууд соо олон. Һүүлэй үедэ Хоца Намсараевич хэдэ хэдэн дайшалхы хурса шүлэгүүдые бэшэбэ. Дайн сэрэг үүдхэгшэдэй шуһата хэрэгүүдые сохин элишэлһэн эдэ зохёолнуудынь эб найрамдалта байдалай илан мандажа, дайнай түймэр шатаагшадай унан һүнэхэ байһанда хэлбэришэгүйгөөр этигэнэ.

«Гал улаан һүртэ
тугууд намилзан
Газар дэлхэйн агаар
нэбтэ толорнол,
Ажалша баатар арадай
гарнууд адхалсан
Ахадуугэй арюун холбоо
байгуулнал.
Дайнай түймэр дахин
һүжэрөөн галзуурдаг
Дайсанай зүрхэн үдэр
бүри һуларнал,
Хооһон худал хуурай
хэлээр хашхардаг
Хорото мэхэнь хоног
бүри элирнэл.»—гэжэ
«Эб найрамдал» гэһэн шүлэг
соонь уншанабди.

Агуухэ шэнэ хитад тухай, эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө дүлэтэ тэмсэл ябуулжа байгаа Кореын баатар арад тухай, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй илагдашагүй хүсэн тухай республикын мэдээжэ поэт Цэдэн Галсанов олон шүлэгүүдые бэшэнхэй. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл хэзээдэ илаха, коммунистнууд энэ тэмсэлые толгойлон, агуухэ Сталинай зааһан эб найрамдалай гайхамшагта замаар арадуудые хүтэлбэрилнэ гэжэ нүхэр Ц. Галсановай шүлэгүүд батална. Тэрэнэй «Коммунистнууд» гэһэн шүлэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Шухаг эрдэни хэзээшье мүнхэ
байдаг, —
Коммунистын үгэ хаанашье
үнэн байдаг.
Эб найрамдал! — Энэ уряагаар
зүрхөө шалган,
Арадууд бодоно хэдэн миллион,
мянган...
Полюсһоо полюс хүрэтэр хамаг
меридианда
Энэ уряагаа яларштарынь
һиилэхэл,
Эб найрамдал, эхин соносхоһон
багшада
Эсэс хүрэтэрөө үнэн ябажа,
диилэхэл».

Республикын оюун бэлигтэ литераторнуудай нэгэн болохо, Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агууехэ дайнда ябажа ерэһэн уранзохёолшо Жамсо Тумунов болбол эб найрамдалай түлөө ябуулагдажа байгаа бүхы арадай тэмсэлдэ зорюулжа нилээд олон уран гоё шүлэгүүдые бэшэһэн байна. «Мандаг лэ наран», «Кореын, солдадта» гэһэн ба Кореын арадай ахадуу болоһон агуухэ хитад арадай һайндуратанда зорюулагдаһан нүхэр Ж. Тумуновай зохёолнуудынь эб найрамдалай наран хэтэ мүнхэлөө мандажа, дайнай хорото түймэршэдэй хара һэдэлгэнь эрхэбэшэ дарагдаха гэһэн этигэл найдабаряар амисхаална.

Поэт Дамба Жалсараев эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй темээр бэшэһэн шүлэгүүд соогоо үнэнэй түлөө тэмсэл илажа, хара хүсэндэ —алууршадта үхэл хэзээдэшье ерэхэ гэжэ харуулна. «Алууршадта үхэл» гэһэн поэдэй зохёолһоо хэдэн мүрнүүдые абаад үзэе:

«Эрэлхэг Корея
гансаараа бэшэ —
нүхэдтэй.
Тэрээнтэй хамта
үнэн зүрхөөрөө нэгэдээд,
Тэмсэнэ мүнөө
түмэн хүнүүд дэлхэй дээр.
Миллионуудай уур —
хүсэн түгэлдэр шуурган
Муухай бузарые
газарһаа үгы хэхэл!...
Хаа хаанагүй
арадууд хэлэнэ уурлан:
Хамаг алууршадта
үхэл,
үхэл,
үхэл!»

Поэдүүд Семен Дунаев, Шираб Нимбуев, Чимит Цыдендамбаев, Данри Хилтухин, Василий Стенькин, Даши-Жамсо Гунзынов ба бусад эб найрамдалай арюун нангин тэмсэлые, Хитадай арадай һайндуратанай алдар габьяае, эб найрамдалай вахтада жагсаһан советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулха ажалые магтан дуулаһан хэдэ хэдэн зохёолнуудые бэшэһэн байна. «Коммунизмын үглөө» гэһэн шүлэг соогоо поэт Ч. Цыдендамбаев иигэжэ бэшэнэ:

«Агуу Москвадам хилын
саанаһаа
Арадуудай түлөөлэгшэд
айлшаар ерээ.
Шэнэ илалтыемнай баясан
хаража,
Сэдьхэлэйнгээ дулаахан үгые
хэлээ.
Туркменскэ, Крымскэ
каналнуулы байгуулхые
Түрэл Сталин бидэндэ заагаа.
Барилгын модо Бурят-
Монголнай
Баяртай эльгээхэеэ мүнөө
ашаалаа».

Эб найрамдалай вахта тухай, советскэ хүнүүдэй габшагай ажал тухай мүн Ц. Очировай, В. Толкачын повестьнууд соо нилээдгүй дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнхэй.

Эб найрамдал тухай шүлэгүүдые манай залуу поэдүүд бэшэнэ. Нүхэр Ч. Намжилсвай творческо ажалдань эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй темэ ехэхэн һуури эзэлнэ. Амгалан байдалай символ болоһон гулабхаа тухай шүлэг соогоо залуу зохёолшо иимэ поэтическэ дүн хэнэ:

Үхэлэй түймэрые сараха
шадалтай,
Үнэн үгые зарлаха ажалтай, —
Сахилгаан шэнгеэр зуралзааша
Сагаан далитай гулабхаалши.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэл мүнөө үеын агуухэ тэмсэл мүн. Энэ тэмсэлые манай суута советскэ арад, дэлхэйн ажалшадай гениальна вождь нүхэр И. В. Сталин ударидана. Хүсэн түгэс советскэ туг тухай поэт Дамба Жалсараев иигэжэ бэшэнэ:

Орон бүхэндэ
Үнэнэй туяа,
Газар бүхэндэ
Гэрэлэй маяк —
Манай Гүрэнэй туг.
Эб найрамдалай туг.

Эб найрамдал тухай темэ манай бурят-монголой советскэ литературын нэгэн гол темэнь болохо ёһотой.

Ц. Дамдинжапов.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ ҺАЙН БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

*

Гүрэнэй түсэб дүүргэгдэхэ ёһотой

1951 он хатаа ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэлгын һүүлэй жэл мүн. Энэ жэлдэ фермэ, гүүртэ, колхоз бүхэн мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ зэргэтэй. Мухаршэбэрэй аймагай түрүү фермэнүүд ба гүүртэнүүд мал үсхэбэрилхэ талаар ехэхэн амжалтануудые туйлажа байна. Жэшээнь, Шаралдайска сельсоведэй «Гигант» гэжэ томодхогдоһон колхозой хониной товарна фермэ (даагшань нүхэр М. И. Родионов) хони үсхэбэрилхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тус фермынхид нарин, нарибтар ба шэрүүбтэр нооһотой 1200 толгой хонидые искусственнэ аргаар ороондо оруулһан байна. 1951 ондо нооһо тушааха түсэбөө колхоз 100 процент дүүргээ. Фермын түрүү хонишод нүхэд Калашников, Фетисов, Калашникова гэгшэд зунай үедэ бэлшээрэе зүбөөр хэрэглэжэ, хонидоо тобир тарганууд болгоо.

Мүн тус фермынхид энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхэжэ байна. Үбэлдөө бардам хүрэхэ бүдүүн, шэмэтэ тэжээл хүсэд бэлэдхэгдэнхэй. 500 толгой племенной эхэ хонидой типовой шэнэ байра баригданхай.

Мүн Зандинай сомоной Калининай нэрэмжэтэ, Мухаршэбэрэй сельсоведэй «Коммунизм» колхозуудай фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ иимэ жэшээнүүд бии.

Энээнтэй хамта малажал хүгжөөхэ талаар аймагай колхозуудта ехэнүүд дутагдалнууд үзэгдэнэ. Жэшээнь, Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ И. Бродников) малажал хүгжөөхэ түсэбөө таһалдуулха туйлда хүрөөд байна. Теэд, тус колхозой правлени түсэбөө дүүргэхын тула ямаршье хүдэлмэри ябуулдаггүй байха юм. Тэрэшэлэн үнгэрэгшэ 1950—51 онуудай малай үбэлжэлгые бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэжэ, олон мал гарзалуулһан—Андреевэй, Молотовой нэрэмжэтэ (Суулга), «Комсомол», «Победа» колхозууд малажал хүгжөөхэ түсэбөө дүүргэхын тула эрид хэмжээнүүдые абанагүй.

Тус аймагай олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малажал хүгжөөхэ энэ жэлэй түсэбые дүүргэхэ аргагүй гэһэн буруу бодолдо оронхой.

Малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэхын тула колхоз бүхэн тэмсэхэ ёһотой. Аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Дамбаев, ахалагша зоотехник нүхэр Мижитов гэгшэд зохихо хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Б. Тугнуйский.

**

Дутагдалнуудаа дары усадхаха

Манай республикын түрүү колхозууд ерэхэ үбэлые бүрин түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Гэхэтэй хамта, үшөөл олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һанаа амархан һууһаар байна. Жэшээнь, Заиграйн аймагай олон колхозууд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые эхилээдүй байха юм. Сентябриин 10-най мэдээгээр тус аймагай колхозууд 3 мянга шахуу гектар газараа сабшаагүй байба. Жэшээнь, Энгельсын нэрэмжэтэ, Ацагадай сомоной Ленинэй ба Старо-Брянска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай сабшалангай ехэ газарнууд ойроо хүртөөгүй байна. Тиихэдэ «Улаан Эрхирик» колхозой эгээл һайн ургасагай 1000 гаран гектар газар сабшагдаагүй, тиигээд хагдаржа байна.

Республикын Министрнүүдэй Совет ба партиин обком хадаа таряа хуряалгын хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта тэжээл бэлэдхэлые багааршье һуладхахагүй гэжэ зааһан байгаа. Теэд аймагай нилээд олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэжэ дүүргээдүй аад, энэ хүдэлмэрине хараа байса һуладхаа. Мүнөө аймаг дотор миил 600 шахуу хүн үбһэ хуряалгада ябажа байна.

«18 партсъезд», Калининай нэрэмжэтэ колхозууд оройдоо 4 ба 3 мянган центнер үбһэ бэлэдхэнхэй. Эдэ колхозуудай түрүүлэгшэнэр Ерженин ба Бочков гэгшэд тэжээл бэлэдхэлээр иимэ ехэ гээгдэлтэй байһан аад, «сабшалангайнгаа бүхы талмайе сабшажа үрдихэбди, үбһэ сабшаха онлоо газар үгы» гэжэ хэлэдэг. Гэбэшье, эдэ колхозуудай ойн соорхой, залеж гэхэ мэтые сабшаа хадань, ехэ үбһэн абтаха байна. Мүн эдэ колхозууд комбайнай һүүлээр соломо ба михиинэ хуряажа, һүрилнэгүй.

Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ ба силос даралга аймаг дотор зогсоогдонхой. Хэтэрхэдээ зарим колхозуудта һүрилэгдэһэн үбһэн хоройлогдоогүй дээрэһээ малда эдигдэжэ байна.

Аймагай колхозууд малай типовой дулаан байраар хомор юм. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 410 толгой эбэртэ бодо малынь дулаан байраар хангагдаагүй. Мүн Энгельсын, Димитровэй нэрэмжэтэ колхозууд малай дулаан байра үсөөнтэй. Аймаг дотор 3352 толгой эбэртэ бодо малда байра баригдаха ёһотой. Тиихэдэ 14 мянган хониндо, 900 толгой гахайда дулаан байра бариха хэрэгтэй байна.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, аймгүйсэдкомой колхозно ба хүдөөгэй барилгын таһагые даагша нүхэр Мурзин жэлэй эхинһээ хойшо энэ хүдэлмэри ябуулаа һаа, нилээд ехэ юумэ хэхэ байгаа. Аймагай колхозууд 8 конюшни бариха аад, нэгые баряа. Мүн 11 үхэрэй байра бариха аад, 4-ые, 9 хониной байра бариха аад, 4-ые бариһан ба 3 тугалай байра бариха аад, нэгыешье баряагүй байха юм.

Аймагай нэгэшье колхоздо малай хуушан байра заһабарилга эхилэгдээдүй байна. Хэтэрхэдээ Калининай ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудта малайнь байранууд үбэлэйнгөө наг шэбхэһээ сэбэрлэгдээгүй байһаар.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй иимэ муугаар ябуулагдажа байһан шалтагаан юуб гэхэдэ, аймагай партийна, советскэ организацинууд, илангаяа хүдөө ажахын таһаг хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые ээлжээ ээлжээгээр ябуулдаг буруу методэй ёһоор энээнээ һүүлшын ээлжээндэ орхёод байна. Иимэ ябадал саашадаа удаан тэсэшэгүй.

Мүнөө үбэлэй хүйтэн ойротожо байна. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябасые улам түргэдхэхэ, соломо ба михиины һүрилжэ абаха, силос даралгын түсэбые заатагүй дүүргэхэ ёһотой.

Зоотехническэ барилгын ябасые эрид түргэдхэхын тула колхозууд барилгын бригадануудай хүдэлмэрие һэргээхэ ёһотой. Тиихэдэ малай хуушан байрануудые заһабарилха, сэбэрлэхэ, дезинфекцилхэ хүдэлмэри дары эхилхэ хэрэгтэй. Һүрилэгдэһэн үбһэнүүдээ мүнөө хэмжэжэ, харюусалгата хүнүүдтэ тушаажа үгэхэ шухала. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүд хойшолуулагдангүй, хаа хаанагүй дары дүүргэгдэхэ ёһотой. Тиигээгүй һаа, үбэлэй хүйтэндэ дээрээ ортожо болохо байна.

Д. Санжимитыпов.

Зэрлиг үбһэнэй үрһэнүүдые суглуулна

Тарбагатайн аймагай һурагшадай патриотическа үүсхэлые дэмжэһэн Бичурын аймагай пионернүүд ба һурагшад зэрлиг үбһэнэй үрһэнүүдые суглуулха ехэ хүдэлмэри хэбэ. Бичурын дунда һургуулиин һурагшад ахалагша пионервожата Васильева ба биологиин багша Серявина гэгшэдэй хүтэлбэреэр элдэб зэрлиг үбһэнүүдэй 17 килограмм үрһэ суглуулаад, «Красное знамя труда» колхоздо тушааба.

Окино-Ключевскойн пионернүүд 12 килограмм үрһэ суглуулжа, Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо тушааһан байна.

Ф. Степанов, Ю.Дагбаев.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Витринэ эмхидхэхэ

Кударын аймагай центрын ажалшадай дунда политическэ ба харуулан ойлгуулха агитаци дутамагаар ябуулагдана. Эндэхи эмхи зургаанууд харуулан ойлгуулха агитацие тооногүй.

Аймцентртэ газетнэ нэгэшье витринэ байхагүй, мүн плакадуул, лозунгнууд эндэ харагдадаггүй. Ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдкомой хүндэлэлэй доска дээрэ аймагай түрүү колхозууд үни сагай бэшэгдэхэеэ болишоо.

Эдэ дутагдалнуудые ВКП(б)-гэй Кударын айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг (даагшань нүхэр Г. Хомяков) һайн мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абанагүй.

Д. Будажапов.

Интернадуул тухай

Энэ һуралсалай жэлдэ Бага-Куналейн дунда, мүн Окино-Ключевскойн ба Хаянска долоонжэлэй һургуулинуудта холын колхозуудһаа ерэжэ һурадаг үхибүүдэй байха интернадууд нээгдэхэ ёһотой аад, оро дэбисхэргүй дээрэһээ нээгдэнэгүй. Түмэр оронуудые, мүн унтариин хэрэгсэлнүүдые (матрац, подушка, одеял, простынь) аймпотребсоюз үгэхэ болоһон аад, үгэнэгүй.

Энээнһээ боложо интернадууд мүнөө хүрэтэр нээгдээгүй байна.

С. Ордынский.

Муугаар хүдэлмэрилдэг ОРС

«Бурмонголлес» трестын Сэлэнгын леспромхозой дэргэдэхи ОРС (начальнигынь нүхэр Катаманов) тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэнь модо урадхуулгын ябасада ехэ һаад болоно.

Тус ОРС-ын зарим хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэй хогшол зөөридэ, мүнгэндэ һаланаар хандаһан дээрэһээнь үрилтэ хулгай боложо, ОРС ехэ гарзатайгаар хүдэлмэрилнэ. Тиимэһээ гүрэнэй банкһаа мүнгэн зээли абаха эрхэгүй болошоод байна.

Минлесэй УРС-ын зүгһөө энэ ОРС-ын финансова байдалые һайжаруулха тухай хэдэн хэмжээ ябуулгануудые хараалжа, мүнгэ нэмэжэ һомолһон мүртэнь, хүдэлмэринь заашье һайжарнагүй, харин урда мэтэ хангалтагүй байһаар. Модо урадхуулгын зарим участогуудта ниитын эдеэ хоол эмхидхэгдээгүй зандаа.

ОРС-ын дэргэдэ байдаг центральна магазининь (даагшань нүхэр Егорова) ехэнхидээ хаалгатай байлаг. Хүдэлмэриин расписани зохёогдоогүй дээрэһээнь, продавецүүдынь магазинуудаа дуратай сагтаа нээдэг болошоо. Туһалбариин ажахытайшье һаа, мүнөө магазинууд соонь овощьно зүйлнүүд байхагүй.

Пекарнинууд соонь ариг сэбэр оройдоошье сахигданагүй, хэдэн һара соо угаагдаагүй фартугуудые үмдэһэн хүнүүд хүдэлмэрилжэ байдаг. Модо урадхуулгын Камушка гэжэ участогай хүдэлмэришэд ларёгые даагша нүхэр Кушнарёвой гэмээр һаяхан 2 хоног соо хилээмэгүй байжа, хүдэлмэриин ехэ сагаа дэмы гээһэн байна.

Үнгэрэгшэ 1950 ондо тус ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд 700 мянган түхэригэй үрилтэ хэһэн байгаа һаа, энэ жэлэй 7 һара соо 250 мянган түхэригэй үрилтэ хээд байха юм. ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам һулаар сахигдана. Минлесын УРС-ын начальник нүхэр Крюков энэ ОРС тушаа дары хэмжээ абаха уялгатай.

А. Лесной.

Радиоузел хүдэлмэрилнэгүй

Курумканай аймагай Гаргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Я Доржиев) үнгэрэгшэ жэлэй февраль һарада радиоузел баригдаһан байгаа. Тэрэ гэһээр энэ радиоузел бензингүй гэһэн шалтагаанаар мүртэй хүдэлмэрилөөгүй. Тус узел гансахан лэ һайндэрнүүдэй үедэ хүдэлмэрилдэг байна. Парторганизациин секретарь нүхэр П. Аюшеев радиоузелнай һаалгүйгөөр хүдэлмэрилдэг болохо гэдэг. Теэд үгэдөө хүрэнэгүй.

Б. Дармаев.

Ч. НАМЖИЛОВ.

Алууршадай һүүлшын амисхаал

Хүнэй яһаар
  зүймэл сагаан байшан соо
Хүндөөр үбшэлһэн
  доллар-могой тэршэлнэ.
Уушха зүрхэниинь
  яра шархада барюулшоод,
Үхэлөө абархые
  шуһан унда бэдэрнэ,
Хадхуур - хюмһаа
  хараһан тээшэнь шэдэлнэ,
Хамаг дэлхэйе
  бүхэлеэр залгижа зүүдэлнэ.
Аманһаань гараһан
  үлэнхэ хара хирээнүүд
Амгалан Кореядэ
  үхэлэй мүндэр адханад.
Тахал шэнгэһэн
  империалистнуудай зарсанууд
Тайван дээрэ
  үхэр буугаа тодхонод.
Хомхой золигые
  хадхуур һабарынь абархагүй,
Хорото хэрэгыень
  эреэн тугынь халхалхагүй.
Арадуудай нюдэн
  мянган дурамһаа хёрхол,
Алишье оронһоо
  дайсанние нэбтэ харанал.
Арадуудай хүсэн
  шулуун хабсагайһаа бэхил,
Амгалан байдалаа
  бүхөөр барижа шадахал,
Алууршa могойн
  амаргал хүзүүе булгалан,
Атлантикын оёорой
  акулын хүнэһэн болгохол...
Хүнэй яһаар
  зүймэл сагаан байшан соо
Хиирэһэн шүдхэрэй
  хараал шэрээл дуулдана.
Үжэжэ гашалжа
  үнэр танар орошоод,
Үтэли бэень
  үхэхынгөө урда таталдана.

Колхозно физкультурнигуудай спартакиадын дүн

Сентябриин 12-то БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион ба мүн городой газаа тээхи шоссейнэ харгы дээрэ хүнгэн атлетикээр ба вело-спортоор һүүлэй мүрысөөн болоо. Энээнэй урда үдэрнүүдтэ Бурят-Монголой команда түрүү һуури эзэлхээр байһан байгаа. Гэбэшье, Бурят-Монголой команда буруу тактика хэрэглэһэн дээрэһээ хоёрдохишье һуурида тогтонгүй, гурбадахи һуурида шэлжэшэһэн байха юм. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, Бурят-Монголой командын түлөөлэгшэ Масленникова хүнгэн атлетикээр болоһон түрүүшын мүрысөөнүүдтэ хүндэгүй шалтагаанаар хабаадалсаагүй байһан байгаа. Тиимэһээ судейскэ коллеги тэрээниие удаадахи хоёр янзын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсуулаагүй. Энээнһээ боложо тус команда мянга зуун очкогоо гээһэн байха юм.

Эхэнэрнүүдэй гурбан янзын спортоор мүрысөөндэ Демидова (Алтай), эрэшүүлэй табан янзын мүрысөөнүүдтэ Гущин (Новосибирск) гэгшэд түрүүлээ.

Копьё шэдэлгээр эрэшүүлэй мүрысөөндэ Тарасенко (Иркутск) нэгэдэхи һуури эзэлээ.

5000 метрын ябганай урилдаанда тус дистанциие 17 минута 2 секунда соо гаталжа ерэһэн Бурят-Монголой республикын түлөөлэгшэ Тугарин нэгэдэхи һуури эзэлээ. Мүн 75 километртэ велосипедээр шоссейнэ харгыгаар урилдаһан мүрысөөндэ Кобылкин (БМАССР) түрүүлбэ.

Бүхы спартакиадын дүнгөөр Томско областиин команда нэгэдэхи, Новосибирскэ областиин — хоёрдохи, Бурят-Монголой — гурбадахи һуури эзэлбэд. Тиин РСФСР-эй колхозно физкультурнигуудай спартакиада дүрбэн үдэр соо үргэлжэлжэ дүүрэбэ. Стадионой ногоон талмай дээрэ спартакиадада хабаадагшадай парад болоо. Тэрэнэй һүүлээр үнэтэ шангууд ба дипломууд барюулагдаба.

Спартакиадын дүнгүүд колхозно физкультурнигуудай спортивна шадабариин ургалтые элитээр харуулаа. «Колхозник» гэжэ һайн дуранай спортивна общество өөрынгөө кадрнуудые бэлэдхэжэ эхилээ. Саашадаа тус общество Бүхэсоюзна мүрысөөнүүдтэ хабаадалсан, һайн амжалтануудые туйлажа шадахань дамжаггүй.

М. Иванов, спартакиадын главна судья.

ДАРХАН ЦЫРЕМПИЛОВ

Калининай нэрэмжэтэ колхозой түмэршэ дархан Дашицырен Цыремпилов Бичурын аймаг доторхи эрхим дархашуулай нэгэниинь юм. Тэрэ хадаа өөрынгөө кузницые сэбэр байлгадаг, дарханайнь зэр зэмсэгүүд онсотой зохид, түрэл түрэлөөрөө илгагданхай байдаг юм.

Нүхэр Цыремпилов хүдэлмэридөө тон анхаралтайгаар хандажа, колхозойнгоо машина зэбсэгүүдые болзорһоонь холо урид, һайн шанартайгаар заһабарилдаг байна. Жэшээнь, ерэхэ хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ машина зэбсэгүүдые кузницынгаа газаа асараад, задалжа арилгаһанай һүүлээр тоһодожо эхилээ.

Нүхэр Цыремпилов орёо нарин хүдэлмэри хэдэг, мэргэжэл ехэтэй дархан юм. Тэрээнэй хэдэг рессортой тэргэнүүд олондо һайшаагдадаг. Тиимэ тэргэнүүдые өөрынгөө колхоздо хэхэһээ гадна, бусад колхозуудта дархалжа, колхоздоо жэл бүри ехэ олзо оруулдаг юм.

Колхозойнь правлени эрхим дархан Цыремпиловэй жэшээтэ ажалые үндэрөөр сэгнэжэ, тэрээниие хэдэ дахин шагнаһан байна.

Ю. Дагбаев.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

Хэжэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһагта хүдөөгэй клубуудые ба уншалгын байшангуудые даагшадай, библиотекарьнүүдэй зүблөөн һаяхан үнгэргэгдэбэ.

Эндэ «Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгэ», «Таряа хуряалгын үедэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үнгэргэлгэ» гэһэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Зүблөөндэ хабаадагшадта партиин обкомой лектор нүхэр Баймин советскэ социалистическэ культура тухай лекци уншаа.

Б. Шаралдаев.

Һургуулиингаа байра түхеэрнэ

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Иволга) түрүүлэгшэ нүхэр Гармаев ба парторганизациин секретарь нүхэр Тогочиев гэгшэд агротехническэ ба зоотехническэ 3 жэлэй һургуулияа бэлэдхэжэ эхилбэ.

Мүнөө үедэ һургуулиингаа гэр байрые заһабарилжа дүүргээд, элдэб ургамалнуудай ба орооһото культурануудай ургасые боожо, ханаарнь хадаба. Эдээниие һурагшад-колхознигууд занятиингаа үедэ хэрэглэхэ байна.

Л. Бондаренко.

Тобшо һонинууд

◆ **Культурын байшан баригдажа байна.** Усть-Кяхта тосхондо аймагай культурын шэнэ байшан фойетэй, харалгын ба уншалгын залнуудтайгаар баригдажа байна. Тус байшан октябрь һарада ашаглалгада оруулагдахань.

◆ **Лекцинүүд.** Хориин аймагай культурын байшан дотор аймагай промкомбинадай, Энгельсын нэрэмжэтэ промартелиин, «20 годовщина Октября» артелиин коллективүүд «Ламаизмын бии бололго ба тэрэнэй ангиин удха» гэһэн, мүн уласхоорондын байдал тухай лекцинүүдые дуулаба.

◆ **Һурагшадай эдэбхи.** Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой 2-дохи бригадын һурагшад колхозойнгоо хүдэлмэридэ ехээр туһална. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин үедэ 50 гаран һурагшад ажаллажа, хамта 1000 гаран ажалта үдэр олоһон байна. Тэдэнэр хартаабха малталгын хүдэлмэридэ ябалсахаар бэлэдхэжэ байна.

◆ **Һурагшадта бэлэг.** Иволгын дунда һургуулиин профсоюзай местком (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжиева) Иволга тосхондохи хүүгэдэй садта олон ном, карандаш, тетрадь болон нааданхайнуудые бэлэглэбэ.

◆ **Фермынхидэй жэшээ.** Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Иволга) һаалишад фермые даагша нүхэр Бадмацыреновагай хүтэлбэри доро һүниин сагта таряа сэбэрлэнэ. Үдэрынь комбайнай хадаһан таряанай соломо полинууд дээрэһээ зөөжэ сомодог ба үбһэ хуряалсадаг байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 14. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайн-дуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английскэ интервентнүүдэй ба лисынмановска армиин сэрэгүүдэй добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо, дайсанай хүнүүдтэ ба техникэдэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Сентябриин 14-дэ дайсанай самоледууд Пхеньян, Нампхо, Вонсан, Хванчжу, Сонним, Синмак ба Саривонь городуудай амгалан хүн зониие бомбодоһон ба буудаһан байна. Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 4 самолет унагаагаа.

Японитой нэгэн талын договор баталалгада эсэргүүсэнэ

ШАНХАЙ, сентябриин 12. (ТАСС). Токиогой ба Япониин бусад городуудай хүн зон Японитой нэгэн талын договор ба американо-японско «аюулгүйн пакт» баталалгые хүйтэнөөр угтаба. «Эбэй договор» гэдэгые, илангаяа американо-японско «аюулгүйн пакт» баталалга тушаа японско арадай гүнзэгы дурагүйтэлгэ хаа хаанагүй харагдана.

Японитой нэгэн талын договор баталалгада эсэргүү протесттэй 20 мянга гаран листовконууд сентябриин 9-дэ Осакада тараагдаа. Сентябриин 8-най үглөөгүүр Токиогой центртэ буддийскэ 3 священнигүүд эбэй түгэс договор баталхые эриһэн ба Япониин зэбсэглэлгэдэ эсэргүү протестын тэмдэг болгон үлэсхэлэн соносхоһон байна. Американецуудай мэдэлдэ абтажа Япониһоо һалгаагдаһан Амами аралнуудай хүн зон траурна тугуудые 20 үдэрөөр үлгэбэ.

Киодо Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, японско социалистическэ партиин ЦИК-гэй түрүүлэгшэ Судзуки болбол «эблэрэлгын ба найдабариин» договорһоо эбэй договорой ондоо байһаниие японско арад ойлгохо ёһотой гэжэ сентябриин 9-дэ мэдүүлбэ. Японидо гадаадын сэрэгүүдэй байхые зүбшөөһэн статьяе договорто оруулалга хадаа Азида кризис шангадхаха байна, мүн бэеэ даанхай байдалаа һэргээн байгуулха арга боломжо Японидо үгэхэгүй юм. Договорто Инди, Хитад, Бирма мэтын азиатска оронуудай хабаадаагүй ябадал бусад Азиһаа Япониин холодолгые харуулна.

«Аюулгүйн пакт» тухай хэлэхэ зуураа, Судзуки болбол энэ пакт «Японие хододонь хүлинэ» гэжэ зааба. Нэгэшье японец иимэ хэлсээ хүсэнэгүй гэжэ Судзуки мэдүүлбэ.

Японитой нэгэн талын эбэй договор баталалгые буруушаана

УЛАН-БАТОР, сентябриин 13. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалгын Монголой национальна комитедэй түрүүлэгшэ Ширендыбэй бэшэһэн «Дальна Востогтохи эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө» гэһэн статьяе «Үнэн» газетэ мүнөөдэр толилоо.

«Японитой нэгэн талын эбэй договорые» США-гэй баадхаһан ябадалые монгол арад эридээр буруушаана. «Японитой бүхы талын эбэй үнэн зүб договор баталалга хадаа империалистическэ Японидо эсэргүү дайнда зэбсэгтэ хүсэнүүдээрээ шууд хабаадаһан бүхы гүрэнүүдэй хабаадалгатайгаар лэ баталагдажа болохо байна» гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ.

«СССР-эй, Хитадай арадай республикын арадуудтай хамтадаа, Азиин эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудтай хамтадаа, манай арад Дальна Восток дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал бүрин хангаха, японско агрессиһээ хохидоһон арадуудай зүб эрилтэнүүдтэ бүрин таараха эбэй договор Японитой баталхые эринэ» гэжэ статья соонь хэлэгдэнэ.

Француузска компартиин ЦК-гэй хандалга

ПАРИЖ, сентябриин 13. (ТАСС). Французска коммунистическэ партиин ЦК-гэй арадта хандаһан хандалга «Юманите» газетэдэ толилогдоо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Эрэгтэй, эмэгтэй францууд! Гурбан һарын саана таанар һунгалтанууд дээрэ голосовалһан байнат. Таанарта элдэб юумэ үгэхые найдуулһан байгаа. Гэхэ зуура, танай байдал үдэр бүри улам муудажа байна. Хүдэлмэришэнэй эдихэ хилээмэнэй сэн хүндэрнэ. Хүдөө ажахын продукциин түлөө жэжэ таряашадта түлэдэг сэнгүүд хэһэн ажалыень харюулнагүй. Нүүрһэнэй сэн хүндэрнэ. Энеэдэтэй бага пенсинүүд манай хүгшэдые үбэл түлишэгүй байлгаха аюулда оруулна. Франци американска эзэмдэлгэ доро байна. Тэрэнэй экономико долларой корольнуудай мэдэлдэ оронхой. Тэрэнэй арми гадаадын командованида дамжуулан үгтөө. Манай хилэнүүд дээрэ шэнэ вермахт һэргээгдэжэ байна.

Бидэнэр французска политика хүсэнэбди. Французска политика хадаа агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пактда Франциие нэгэдүүлхэ ябадал лэ үндэһэлэгдэхэ ёһотой. Энэ Пакт хадаа арадуудай хоорондохи амгалан хани харилсаае, экономическа ба культурна нормальна холбоонуудые һэргээн байгуулха һэн. Эб найрамдалай французска политика хадаа Франциие Холбоото Штадуудай мэдэлдэ оруулха хэлсээнүүдһээ арсахые, манай территори дээрэ американска эзэмдэлгэ зогсоохые, Баруун Германи демилитаризацилхые, Индо-Хитадта дай зогсоохые эринэ. Эб найрамдалай французска политика болбол Франциин аюулгүй байдалай найдабари болгон франко-советскэ договор баталалгые эринэ.

Мүнөөнэй правительство болбол французска арадай эрилтэнүүд ба эрмэлзэлгэдэ таарахагүй, харин дайниие эгээн ехэ олзотой гэжэ харадаг американска капиталистнуудай интересүүдтэ тааража политика ябуулна. Французска арадта энэ политикые баадхахын тулада, американска хүтэлбэрилэгшэд хархис этэгээдүүдэй (французска) хабаадалгатайгаар, Де Голлиин фашистска диктатура тогтоохые эринэ.

Фашизмда зам хаахын тулада, ажалшадай—социалистнуудай ба коммунистнуудай ябуулгануудай нэгэдэл, ажалша католигуудтай тэдэнэй нэгэдэлгэ, бүхы антифашистнуудай ба ороной бүхы республиканецуудай нэгэдэл хэзээ хэзээнэйхиһээ шухала хэрэгтэй байна.

Октябрь һарада болохо кантональна һунгалтанууд дээрэ, национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлэй туг үргэхэ, французска коммунистическэ партиин дэбжүүлһэн эсэргүүсэлгын республиканска ба антифашистска союзай кандидадуудта, социальна прогрессэй, эрхэ сүлөөгэй ба эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа французска нэгэдэлэй кандидадуудта амжалта хангаха гэжэ французска патриодуудые тус хандалга уряална.

Кореядэхи интервентнүүдэй дунда атаа мэеэн болоно

ПХЕНЬЯН, сентябриин 10. (ТАСС). Һүүлэй үедэ Кореядэхи американска агрессорнүүдэй дунда хэрэлдээ, атаа мэеэнэй шангадажа байһан тухай, интервенционистска сэрэгүүдэй солдадуудай ба офицернүүдэй моральна забхайрал тухай, тэдэнэй дайшалхы зоригой унаһан тухай Кореяын Центральна телеграфна агентствын мэдээсэлые корейскэ хэблэл толилно. Энэ хадаа хэжэ байһан дайнайнгаа буруу байһые тэдэнэй мэдэрһэнэй ба сэрэгэй диилдэлгын хойшолон мүн.

Кореядэ интервенци эхилээд, американска зонхилхы нюурнууд американска сэрэгүүдые, мүн американска зонхилолго доро байһан оронуудай сэрэгүүдые энэ орондо эльгээбэ. Мүнөө Кореядэ агрессорнүүдэй лагерьта лисынмановска ба американска сэрэгүүд, английска, канадска, турецкэ, французска, австралийска, филиппинскэ, голландска ба бусад частьнууд байна. Тусхай байдалда байдаг американска частьнууд буу зэбсэгүүд ба һомо хэрэгсэлэй, мүн эдеэ хоолой ба хубсаһанай талаар һайнаар хангагдадаг байна. Добтолхо үедэ юрэнхыдөө лисынмановска сэрэгүүд, мүн английска, канадска ба бусад частьнууд түрүүн эльгээгдэдэг. Тиимэһээ эдэ сэрэгүүд корейскэ фронт дээрэхи байлдаануудта хододоо ехэ гээлтэ хоролто үзэдэг байна. Сухариха болоходоо, американска сэрэгүүд бусадһаа түрүүлэн фронт орхижо зугададаг юм. Эдэ бүгэдэ агрессорнүүдэй дунда хэрэлдээ үүдхэнэ. Зугадахадаа, американецууд буу зэбсэгүүдээ хаядаг ба удаа тээнь национальна обороной солдадуудай ба офицернүүдэй буу зэбсэгүүдыень хүсөөр буляан абадаг байна.

Американецууд тушаа лисынмановецуудай зэбүүрхэлгэнь сохилсохо ба буудалдаха, мүн восстани хэхэ ябадалда хүргэнэ. Тиимэ восстани һаяхан Арэсом арал дээрэ болоо. Тэндэ «ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй» 8-дахи армиин тагнуулай часть байдаг юм. Гол түлэб американецуудһаа бүридэһэн энэ частьда лисынмановецуудай отряд бии байна. Американецууд лисынмановецуудта хандахадаа доодо раса гэжэ харадаг, хододоо доромжолдог байна. Энэнь лисынмановецуудай зэбүүрхэл үүдхэбэ. Лисынмановецуудай энэ отряд американецуудта эсэргүү восстани хэхэбди гэжэ мэдүүлһэн ба расова доромжолгодо, мүн эдеэ хоолоор хангаха талаар тэдэниие илгаха ябадалда эсэс табиха, эдеэ хоолой паегой нормо ехэдхэхэ гэжэ эриһэн байна. Тус частиин американска командир лисынмановецуудай бүхы эрилтэнүүдые буруушаагаа. Тиихэдэнь лисынмановска отряд восстани хэбэ, американецууд тэрэ восстаниие шангаар дараһан байна.

Интервентнүүдэй сэрэгүүдэй ба лисынмановска марионеточно армиин моральна забхайрал улам шангадажа байна. Лисынмановска правительствын национальна обороной министр Син Сен Мо, доподын хэрэгүүдэй министр, генеральна штабай начальник ба дээдэ тушаалта бусад чиновнигууд мэхэ гохын аргаар 5 миллиард вон мүнгэ хулгайлаа. Мүнөө тэдэнэй хулгайлһан мүнгэнэй тоо 24 миллиард вон болоод байна. Лисынмановска харуулай полкнууд гэдэгэй командалагша Ким Мен Чын 2.572.000.000 вон хулгайлжа, тэрэнээ 1 миллион американска доллароор һэлгэбэ.

Солдадуудай дунда бэеэ буудаха ба сэрэгһээ тэрьелхэ ушарнууд олон боложо байна.

Грецидэхи парламентска һунгалтанууд тухай „Сүлөөтэ Греци" гэжэ радиостанциин мэдээсэл

СОФИЯ, сентябриин 11. (ТАСС). Болгарска телеграфна агентство иигэжэ дамжуулна:

«Сүлөөтэ Греци» гэжэ радиостанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, Грецидэ сентябриин 9-дэ болоһон парламентска һунгалтанууд дээрэ «Единэ демократическа зүүнэй парти» (ЕДА) хадаа һүүлэй мэдээнүүдэй ёһоор 147.523 голос (мүнөө хүрэтэр тоологдоһон 1.220.147 голосуудһаа) абаһан байна. Энэнь хархис этэгээдүүдэй террор ба аашануудай боложо байһан үедэ туйлагдаһан болоно.

Һунгалтануудай дүнгүүдые шэнжэлхэ зуураа, «Сүлөөтэ Греци» радиостанци хадаа греческэ арадай олонхинь американска хархис партинуудта эсэргүү эб найрамдалай түлөө, патриодуудые түрмэһөө сүлөөлхын түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлөө голосовалаа гэжэ тэмдэглэнэ. Цалдарис ба Папандреу һунгалтанууд дээрэ бүрин диилдээ. Венизелос мүн лэ олохон голосуудые гээбэ.

Французска реакциин аашанууд

ПАРИЖ, сентябриин 13. (ТАСС). Франциин национальна обороной министр болбол Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, «Юманите» газетын главна редактор депутат Марсель Кашениие сүүдээр мүрдэхэ зүбшөөл үгэхыень Франциин национальна суглаанай бюроһоо эрибэ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Нант городтохи эб найрамдалай тала баригшадай ажал ябуулгада зорюулан Симона Тери гэгшын бэшэһэн статья, мүн Индо-Хитад руу эльгээхын тулада Алжирта солдадуудые хүсөөр элсүүлгын методүүдые элирүүлһэн статья «Юманите» газетэдэ толилогдоһон ябадал энээнэй шалтагаан болоһон байна.

ХОХИДОҺОН ХҮН ЗО… ТУҺАЛНА

ПХЕНЬЯН, сентябри… (ТАСС). Кореяын центра… леграфна агентство бол… оной август һарада уһан… һөө боложо хохидоһон хү… туһаламжа үзүүлхэ гэжэ К… Арадай-Демократическа Р… кын правительствын шийд… хай мэдээсэбэ. Энэ үер хада… таряа үгы хэһэн ба хүн з… териальна ехэ хохидол у… һан байна. Үер боложо … американска золигууд … добтолгонуудые шангад… нүүдые бомбодоһон ба б… байгаа. Тиин мүнөө олохо… хүндэ байдалда оробо. Х… зоболон хүнгэдхэхые … правительство хүн зондо … ба эдеэ хоол үгэхэ, гэр б… рихадань туһалха талаар … жээнүүдые абаха гэжэ ш…

Провинцинуудай, горо… уезднүүдэй арадай комитет… хидоһон хүнүүдтэ тусхай … нуудые байгуулха ба … хубсаһа ба хоолоор, гэр … түлөөһэгүйгөөр хангаха, … мэри үгэхэ ёһотой. Хохид… хы хүнүүд гүрэнэй зап… эдеэ хоол абаха байна. … шэнэ гэр бариха модон … нуудые абаха юм.

Меджлистэ Мосадды… хэлэһэн үгэ

ТЕГЕРАН, сентябриин … (ТАСС). Сентябриин 9-д… лисэй заседани дээрэ үгэ … зуураа, Мосаддык болбол … Иран дотор ба ордоной … английска агентнууд … байна гэжэ мэдүүлбэ. … гартаа абаад байһан т… үдэрнүүдтэ ордоной минис… сейн Ала гэгшэтэй хөөр… тухайгаа Мосаддык депут… мэдээсэбэ. Английскэ … тистнууд Иранда буужа … гүй гэжэ Хосейн Ала … айлгаһан, мүн «Иранай р… ка болохо ябадалһаа Мо… айнагүй гү» гэжэ һонирхо… на.

Мосаддыгай иимэ элир… дашарамдуулан, Хосейн А… бол Мосаддыгтай хэһэн … дөөн «хани ёһоной шэнж… тай» байһан хэбэртэйгээ… тэрэ хөөрэлдөөнэй үедэ … «ямаршье тусхай ворилго… гаагүй» гэһэн «тайлба… хэблэлдэ толилбо.

Финляндиин правите… тушаалһаа гараба

ХЕЛЬСИНКИ, сентябри… (ТАСС). Мүнөөдэр пр… нистр Кекконен правите… тушаалһаань гаргаха туй… тые Финляндска респ… президент Паасикивида …

Президент тушаалһаа… гыень зүбшөөһэн ба ми… дэй шэнэ кабинедэй эмх… хүрэтэр уялгануудые г… гэжэ правительствые гуй… на.

Финляндиин правител… Кекконен бүридүүлхэ …

ХЕЛЬСИНКИ, сентябри… (ТАСС). Финскэ телегра… рогой мэдээсэһэнэй ёһоо… ликын президент Паасик… бол шэнэ правительство… дүүлхые Аграрна союзай … дагша, урдын премье… Урхо Кекконендэ даалга… конен сеймын фракц… хэлсээнүүдые хэжэ эхилэ…

Харюусалгата ре…
Б. А. ОЧ…

МҮНӨӨДЭ… УЛАН-УДЭ…

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта … басаган Эхэ ороноо хамгаалж… часуудта) «Эб найрамдалай … (16, 18, 20, 22 часуудта).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта … хаанай пстомон» (11, 13 … «Түйлдаа хүрэгшэдэй загов… 19, 21 часуудта), «Антон … уурлана» (23 часта). … гадуур «Советскэ хүнүүд эб … лай түлөө голосовална» гэһэ… нал харуулагдаха байна.

Энэ үдэр һуралсалай шэ… эхилэлгэдэ зорюулагдаһан … рагшадай зургаанахи занш… үнгэргэгдэхэ. Стартнь Ленин… гүрэнэй Бурят-Монголой опер… дэй театрын дэргэдэ 12 час…

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—18.

Н—03683. Типография Управления полиграфической промышленности, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж…